

MOUHIJÄRVEN KALASTUSTIEDUSTELUN TULOKSET

Päivi Pyyvaara
Suodenniemen kalastusalue
2018

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Vesialueiden omistus ja kalastusmääräykset	4
3	Aineisto ja kyselyn toteutus	5
4	Kyselyn tulokset.....	6
4.1	Perustiedot	6
4.2	Käytetyt pyydysvälineet	6
4.3	Tavoitellut saaliskalat	7
4.4	Saalismäärät ja yksikkösaaliit	7
4.4.1	Kuha	7
4.4.2	Hauki.....	8
4.4.3	Ahven.....	8
4.4.4	Muut kalalajit.....	8
4.4.5	Saalis eri pyydyksittäin	10
4.4.6	Mouhijärven kalakantojen tila ja niissä tapahtuneet muutokset.....	10
4.4.7	Kalastusta haittaavat tekijät	12
4.4.8	Kalastuksenvalvonta, verkkokalastuskielto ja lupien hankkiminen	12
5	Arvio Mouhijärven kokonaissaaliista.....	13
5.1	Arvio kalastajamäärästä ja perusteista.....	13
5.2	Arvio kokonaissaaliista	14
6	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset.....	14

1 Johdanto

Mouhijärvi sijaitsee Sastamalan kaupungin alueella aivan Valtatie 12 pohjoispuolella. Sen lähialueilla on Mouhijärven, Häijään ja Suodenniemen asutustaajamat.

Mouhijärven pinta-ala on 687 ha ja suurin syvyys 17,1 m, keskisyvyyden ollessa noin 3,45 m. Yhteensä saaria on 12 kpl. Järveen laskee pohjoisesta Kourajärvi Kourajokea pitkin. Mouhijärvestä vesi virtaa Mouhijokea (myös Kiikoisjoki tai Kolusjoki) pitkin Kiikoisjärveen. Joki alkaa järven länsirannalta ja sen virtaamaa kontrolloidaan säännöstelypadon avulla.

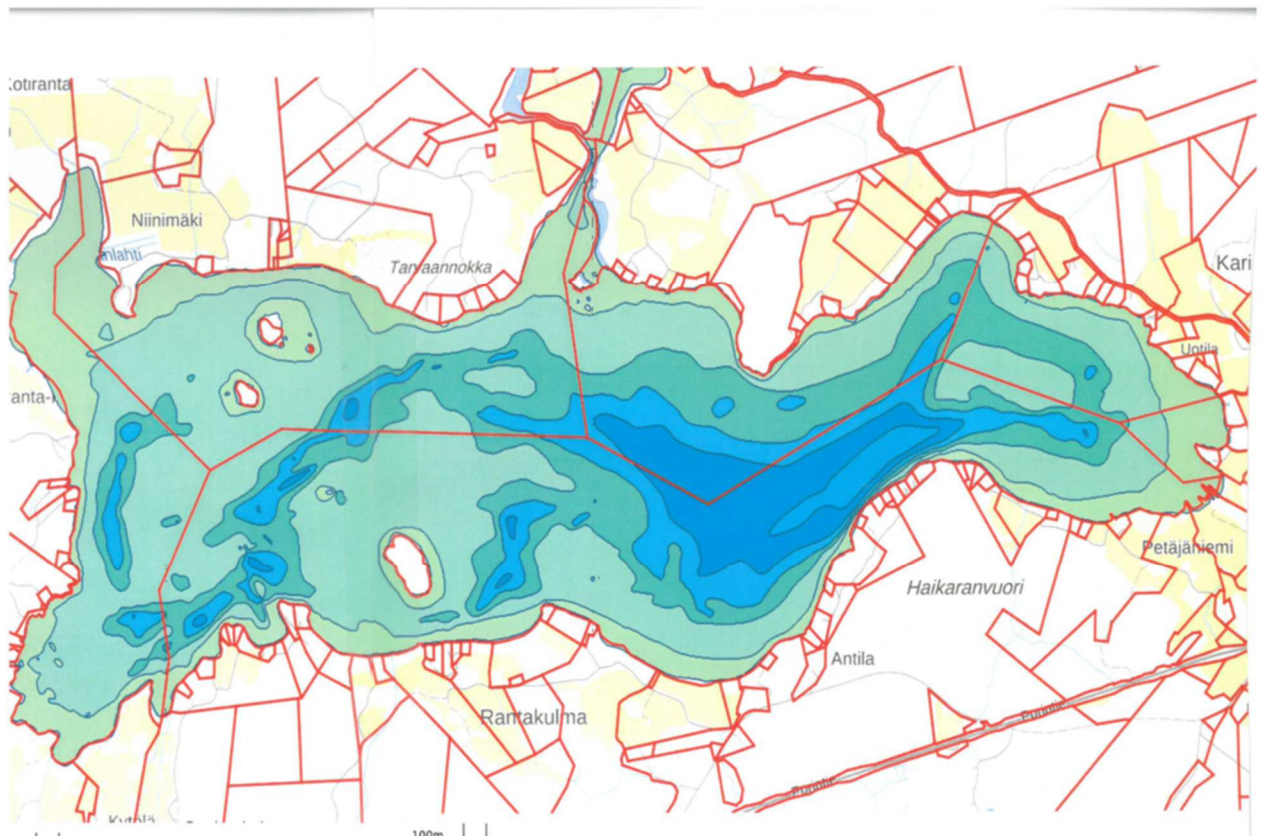
Mouhijärvellä on iso merkitys kalataloudellisesti lähialueen asukkaille, koska se on alueen suurimpia järviä. Kalastusta ja virkistyskäyttöä haittaa jonkun verran rantojen mataluus ja ruohikkoisuus etenkin järven pohjoisosassa ja säännöstelypadosta johtuva vedenpinnan runsas korkeudenvaihtelu. Kuhan lisääntymisiän ja -koon selvityshankkeessa kävi ilmi, että Mouhijärven kuhat ovat poikkeuksellisen hidaskasvuisia ja lisääntyvät jo pienen kokoisina. Tulosten perusteella käynnistettiin jatkohanke: Kuhajärvien kalastus selvitys, jonka tavoitteena on selvittää, onko eri järvien kalastusmääräyksillä ja rajoituksilla vaikutusta kuhan kasvunopeuteen ja lisääntymiskokoon. Samalla kävi ilmi, ettei Mouhijärven kalastuksesta ole tehty tiedustelua, minkä perusteella voisi arvioida kalakannoissa tapahtuneita muutoksia tai yksikkösaaliita.

Hanketta on rahoitettu Pohjois-Savon ely-keskuksen myöntämällä kalatalouden edistämismäärärahoilla ja Suodenniemen kalastusalueen omilla varoilla.

2 Vesialueiden omistus ja kalastusmääräykset

Mouhijärvellä toimii kaksi järjestäytynyttä osakaskuntaa, joilla on omaa luvanmyyntiä: Vesunnin ja Eskolan-Tervämäen osakaskunnat. Tämän lisäksi järvellä on kolme muuta osakaskuntaa, joilla ei ole omaa luvanmyyntiä: Putajan osakaskunta ja Jalkavalan osakaskunta, jotka ovat mukana kalastusalueen yhtenäisluvassa ja Karinkylän osakaskunta, joka on mukana vain Mouhijärven uisteluluvassa.

Kuva 1. Mouhijärven osakaskuntien rajat



Mouhijärvellä on koko järven kattava uistelulupa, joka sallii uistelun neljällä vavalla koko järven alueella. Suodenniemen kalastusalue vastaa yhtenäisluvan ja uisteluluvan myynnistä keskitetysti.

Yhtenäislupa-alueella saa olla pyynnissä enintään 2 verkkoa ja verkkokalastus on kielletty 15.5.-30.6. välisen ajan kuhan lisääntymisen turvaamiseksi. Verkon silmäkokosuositus on 50 mm. Lupamääräykset ovat melko monimutkaiset ja osin sekavat, koska järvellä on niin monta eri tahoja, jotka myyvät lupia. Lisäksi Karinkylän osakaskunta on kokonaan järjestäytymätön eikä siellä ole mitään toimintaa. Kalastusmääräykset ja lupa-aluekartat ovat raportin liitteenä

3 Aineisto ja kyselyn toteutus

Kyselyä varten pyydettiin Vesunnin ja Eskolan-Tervämäen osakaskunnilta tietoja kalastuslupia ostaneista. Vesunnin osakaskunnalta saatiin 24 kalastajan nimet, joista noin puolelle löydettiin osoitetiedot. Eskolan-Tervämäen osakaskunnassa ei ole käytössä kuittivihkoja vaan kauden alussa jaetaan alueen vapaa-ajan asunnoille maksulaput ja kalastaja voi maksaa sillä tarvitsemansa kalastusluvut suoraan osakaskunnan tilille. Näille jaettiin kysely yhden kerran kauden alussa. Puheenjohtaja jakoi kyselyt samalla kun hän vei osakaskunnan tilisiirtolomakkeet. Lomakkeita toimitettiin noin 80 kpl.

Lisäksi osoitteistoon otettiin kaikki verkkokaupasta luvan alueelle ostaneet sekä kalastusalueen ne tilille maksaneet, joille löydettiin osoite. Vähittäismyyntipisteissä ostaneiden yhteystietoja ei saatu, koska luvanmyyntipisteet eivät ole toimittaneet kuittivihkoja kalastusalueelle.

Kaiken kaikkiaan kirje postitettiin 116 luvan ostaneelle ja jaettiin noin 80 vapaa-ajan kiinteistölle Eskolan-Tervämäen osakaskunnan alueella. Kysely lähetettiin kahteen kertaan osoitteiston vastaanottajille kaikkine liitteineen ja palautuskuorineen. Kysely saatteineen on raportin liitteenä 2.

Koska kyselyn postitus viivästyi toukokuun alkuun, päätettiin kysely tehdä 1.5.2017-30.4.2018 välisen ajan kalastuksesta, jolloin saalis- ja kalastustiedot voisivat olla paremmin muistissa.

Kyselyssä tiedusteltiin kalastajan käyttämistä pyydyksistä, pyyntiajoista ja saadusta saalista. Lisäksi tiedusteltiin kalastajien näkemyksiä kalastusta haittaavista tekijöistä, kalakantojen nykytilasta ja niissä tapahtuneita muutoksia.

4 Kyselyn tulokset

4.1 Perustiedot

Ensimmäisessä postituksessa kysely lähetettiin 116 kalastajalle. Vastauksia saatiin 47 kappaletta. Kysely lähetettiin uudestaan 69 kalastajalle. Uusintakierroksen jälkeen 20 kalastajaa palautti kyselyn. Kaiken kaikkiaan 35 kalastajaa vastasi kyselyyn.

Vastaajien ruokakunnissa tai heidän kanssaan kalasti yhteensä 59 henkilöä. Vastanneiden kalastajien ikäjakauma oli seuraava:

- alle 18 vuotiaita 18%
- 18-64 -vuotiaita 18-64%
- 65 vuotta täyttäneitä 24%

4.2 Käytetyt pyydysvälineet

Suosituimmat pyydysvälineet olivat eriharvuiset verkot ja uistelu/heittokalastus. Verkoista käytössä oli eniten 40-54 ja yli 55 harvuisia verkkoja, muutama kalastaja käytti myös muikkuverkkoja. Pyydysvuorokausia tarkasteltaessa viehekalastus ja verkkokalastus olivat samalla tasolla. Näiden lisäksi käytettiin satunnaisesti katiskoja, koukkuja ja onkea. Vastaajista 12 ilmoitti myös pilkkineensä (taulukko 1)

Pyydys	Kpl kalastajia	kpl pyydyksiä	Pyydysvuorokausia	
			yht. pyydyksittäin	%
muikkuverkko	6	18	226	11 %
verkko 27-39 mm	0	0	0	0 %
verkko 40-54 mm	10	22	293	14 %
verkko 55 mm tai yli	7	23	333	16 %
rysä	0	0	0	0 %
katiska	5	12	157	7 %
uistin virveli	24	73	858	41 %
pilkki	12	20	133	6 %
onki	7	10	45	2 %
pitkäsiima	0	0	0	0 %
koukut	3	19	72	3 %
muu	0	0	0	0 %
	74		2117	100 %

Taulukko 1: Kyselyyn vastanneiden kalastajien käyttämät eri pyydykset (kpl), käytössä olleiden pyydysten lukumäärä ja pyydysvuorokausien kertyminen eri pyydyksittäin.

4.3 Tavoitellut saaliskalat

Kalastajilta kysyttiin, mitä saaliskaloja he ensisijaisesti tavoittelivat. Kysymykseen vastasi 28 kalastajaa. Tavoitelluksi kalalajiksi pystyi ilmoittamaan useamman eri lajin. Vastaajista tavoitteli:

- kuhaa 97%,
- ahventa 66 %
- haukea 41%
- muikkua 14%

Myös madetta, lahnaa, säynävää, siikaa, muita ruokakaloja ja ”kissankaloja tavoiteltiin. Nämä olivat kaikki yksittäisten kalastajien ilmoittamia tavoiteltuja saaliskaloja.

4.4 Saalismäärät ja yksikkösaaliit

Taulukoissa 2 ja 3 on esitelty kyselyyn vastanneiden kalastajien kokonais- ja yksikkösaaliit lajeittain ja pyydyksittäin.

Kilomääräisesti tarkasteltuna vajaa puolet (45%) saaliista oli kuhaa. Seuraavina olivat hauki (31% ja ahven (10%) ja lahna (6%). Tulosten perusteella Mouhijärven saalis koostuu pääasiassa kuhasta ja hauesta.

4.4.1 Kuha

Kuhasaaliista suurin osa oli saatu eriharvuisilla verkoilla (320 kg), toiseksi paras pyyntimenetelmä oli viehekalastus (vajaa 200 kg). Myös pilkkimällä oli saatu kuhaa (noin 25 kg).

Kuhan yksikkösaalis verkoilla oli noin 500 g/pyvrk, mikä on tasoltaan hieman Sastamalan Kulo-Rautaveden yksikkösaaliita alhaisempi ja on erittäin hyvä. Paras yksikkösaalis kuhalla oli yli 55 mm:n verkoilla: 540 g/pyvrk. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jos kalastajalla on pyynnissä kaksi verkkoa viikon ajan, saa hän laskennallisesti saaliiksi tuon viikon aikana kuhaa noin 7,5 kg.

Viehevälineillä kuhan yksikkösaalis on noin 225 g/kalastuskerta/vapa. Jos kalastajalla on pyynnissä neljä vapaa, hän saa tällöin laskennallisesti saaliiksi kuhaa noin 1 kg jokaisella uistelukerralla.

4.4.2 Hauki

Haukisaaliista suurin osa oli saatu saaliiksi viehekalastuksella (230 kg). Verkoilla oli saatu haukea saaliiksi vajaa 120 kg. Vastaaajien katiskasaaliista melkein puolet oli haukea.

Yksikkösaaliita tarkastellessa tehokkain väline hauen pyyntiin Mouhijärvellä on viehekalastus. Sen yksikkösaalis oli noin 270 g/pyyntikerta/vapa. Toisena ovat harvat, yli 55 mm verkot, joiden hauen yksikkösaalis oli vajaa 250 g/pyvrk.

Hauen yksikkösaaliit olivat Mouhijärvellä korkeammat kuin esimerkiksi Kulo-Rautavedellä

4.4.3 Ahven

Ahventa oli vastaajien saaliista noin 10%. Eniten ahventa oli saatu saaliiksi pilkkimällä (noin 64 kg) ja vapavälinein (35 kg). Katiskapyynnin osuus saaliista oli alle 10%. Verkkopyynnissä suurin osa ahvensaaliista oli saatu ehkä vähän yllättäen 55 mm tai harvemmillä verkoilla (5 kg).

Ahvenen yksikkösaalis oli korkein pilkkivälineillä, noin 480 g/pyyntikerta. Seuraavaksi korkein yksikkösaalis oli katiskoilla, noin 70 g/pyvrk ja onki (55 g/pyvrk). Onkiminen ohitti jopa vapavälineiden yksikkösaaliin, joka oli 70 g/pyvrk.

4.4.4 Muut kalalajit

Muista saalislajeista voidaan nostaa esille lahna ja särki. Lahnaa on saatu saaliiksi pääasiassa harvoilla verkoilla ja särkeä muikkuverkoilla ja onkimalla. Näiden osuus on ollut kokonaissaaliista yhteensä noin 9%.

Saalis kg	hauki	siika	muikku	kirjolohti	järvi- taimen	lahna	sulkava	särki	muut särkikalat	kuore	made	ahven	kuha	yhteensä
muikkuverkko	0	0	35,5	0	0	0	0	17,5	10,5	0	0	3	2	68,5
verkko 27-39 mm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
verkko 40-54 mm	35	0	0	0	0	28	0	0	1	0	1	3,5	142	210,5
verkko 55 mm tai yli	82	0,5	0	0	0	35,46	0	0	2	0	9,8	5	180,3	315,06
rysä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
katiska	21	0	0	0	0	5	0	5	0	0	0	11	5	47
uistin virveli	231,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35,1	194,7	461,4
pilkki	3	0	0	0	0	0	0	0,9	0,5	0	0	63,9	24,4	92,7
onki	0	0	0	0	0	0,5	0	15	0	0	0	2,5	0	18
pitkäsiima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
koukut	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Yhteensä:	375,6	0,5	35,5	0	0	68,96	0	38,4	14	0	10,8	124	548,4	1216,16
% ilmoitetusta saaliista	31 %	0 %	3 %	0 %	0 %	6 %	0 %	3 %	1 %	0 %	1 %	10 %	45 %	

Taulukko 2: Kyselyyn vastanneiden kalastajien saaliit (kg) pyydyksittäin

Yksikkösaaliit (g/pyvrk)	hauki	siika	muikku	kirjolohti	järvi- taimen	lahna	sulkava	särki	muut särkikalat	kuore	made	ahven	kuha	yhteensä
muikkuverkko	0,0	0,0	157,1	0,0	0,0	0,0	0,0	77,4	46,5	0,0	0,0	13,3	8,8	303,1
verkko 27-39 mm														
verkko 40-54 mm	119,5	0,0	0,0	0,0	0,0	95,6	0,0	0,0	3,4	0,0	3,4	11,9	484,6	718,4
verkko 55 mm tai yli	246,2	1,5	0,0	0,0	0,0	106,5	0,0	0,0	6,0	0,0	29,4	15,0	541,4	946,1
rysä														
katiska	133,8	0,0	0,0	0,0	0,0	31,8	0,0	31,8	0,0	0,0	0,0	70,1	31,8	299,4
uistin virveli	269,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,9	226,9	537,8
pilkki	22,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,8	3,8	0,0	0,0	480,5	183,5	697,0
onki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	333,3	0,0	0,0	0,0	55,6	0,0	400,0
pitkäsiima														
koukut	41,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,7

Taulukko 3: Kyselyyn vastanneiden kalastajien yksikkösaaliit (g/pyydysvrk, uistin: g/pyydyskerta) pyydyksittäin

4.4.5 Saalis eri pyydyksittäin

Taulukossa 3 on yhteensä sarakkeessa eri pyyntivälineiden yksikkösaalis. Alla olevassa taulukossa 4 on tarkasteltu saaliin kilomääräistä jakaantumista eri pyyntivälineiden kesken. Korkein yksikkösaalis on harvoilla, 55 mm tai harvemmillä verkoilla (950 g/pyvrk). Seuraavina ovat 40-54 mm verkot (720 g/pyvrk) ja pilkki (vajaa 700 g/pyyntikerta). Vapavälineillä yksikkösaalis on noin 540 g/pyyntikerta/vapa

Pyydys	Saalis kg	%
muikkuverkko	68,5	6 %
verkko 27-39 mm	0	0 %
verkko 40-54 mm	210,5	17 %
verkko 55 mm tai yli	315,06	26 %
rysä	0	0 %
katiska	47	4 %
uistin virveli	461,4	38 %
pilkki	92,7	8 %
onki	18	1 %
pitkäsiima	0	0 %
koukut	3	0 %
	1216,16	

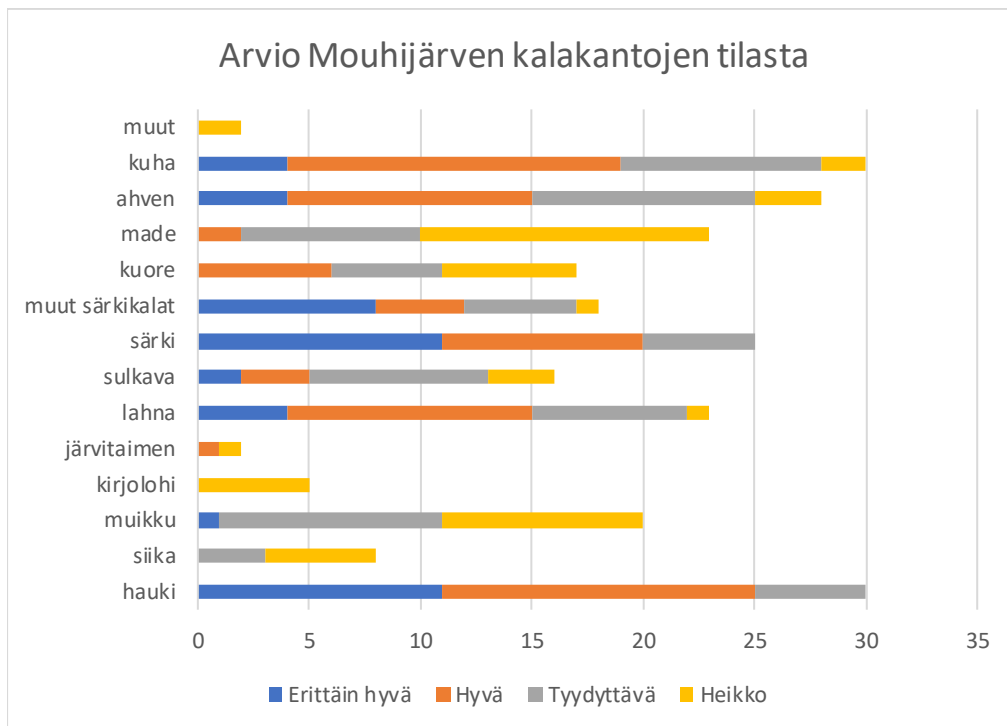
Taulukko 4. Kyselyyn vastanneiden kokonaissaaliin jakautuminen eri pyydysvälineille

Mouhijärven kalasaalis jakaantuu melko tasan harvojen verkkoja ja vapavälineiden kesken. Saaliista noin 43 % saadaan 40 mm ja harvemmillä verkoilla ja 38 % vapavälinein.

4.4.6 Mouhijärven kalakantojen tila ja niissä tapahtuneet muutokset

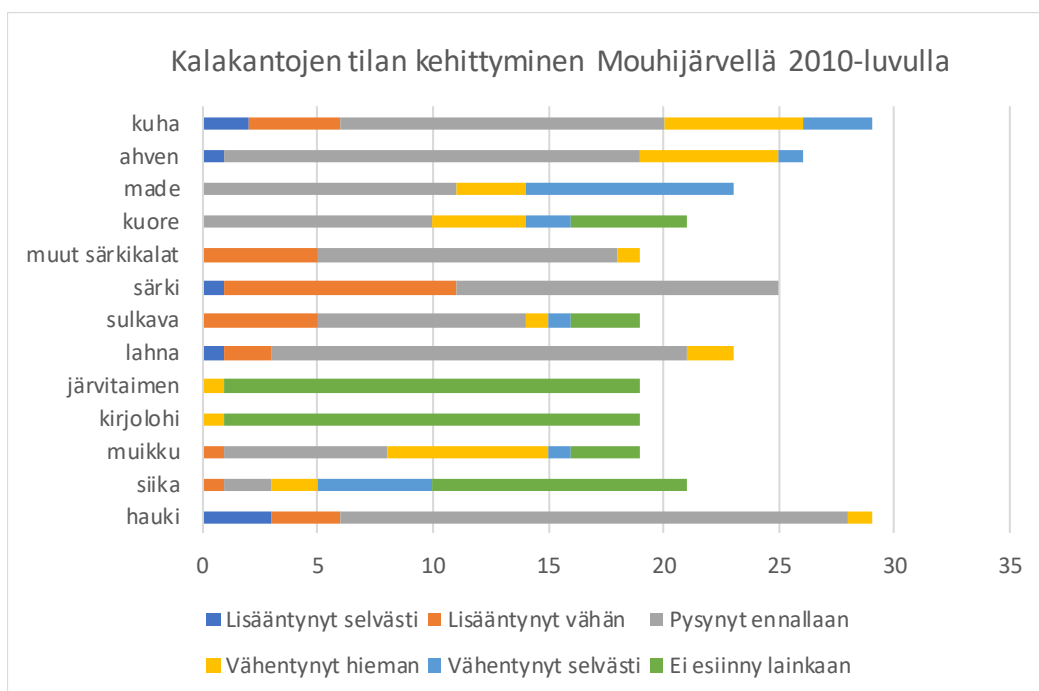
Kalastajia pyydettiin arvioimaan Mouhijärven kalakantojen nykyistä tilaa sekä niissä mahdollisesti tapahtuneita muutoksia. Järven hauki- ja särkikannat arvioitiin erittäin hyviksi tai hyviksi. Kuha-, ahven ja lahnakantoja pidettiin hyvinä tai vähintäänkin tyydyttävänä. Siika-, kuore- ja madekantoja arvioitiin tyydyttäväksi tai heikoiksi (kuva 2)

Kuva 2: Vastaajien arvio Mouhijärven kalakantojen nykytilasta



Kalastajat arvioivat myös kalakannoissa tapahtuneita muutoksia. Kuha-, ahven-, lahna- ja haukikantojen arvioitiin pysyneen ennallaan, tai osin vähän lisääntyneen. Mateen ja siian katsottiin vähentyneen runsaasti tai ettei niitä esiintyisi ollenkaan Mouhijärvässä. Kuvassa kolme on esitelty vastaajien arviot kalakannoissa tapahtuneista muutoksista.

Kuva 3: Kalastajien näkemys Mouhijärven kalakantojen tilan muutoksesta 2010-luvulla.

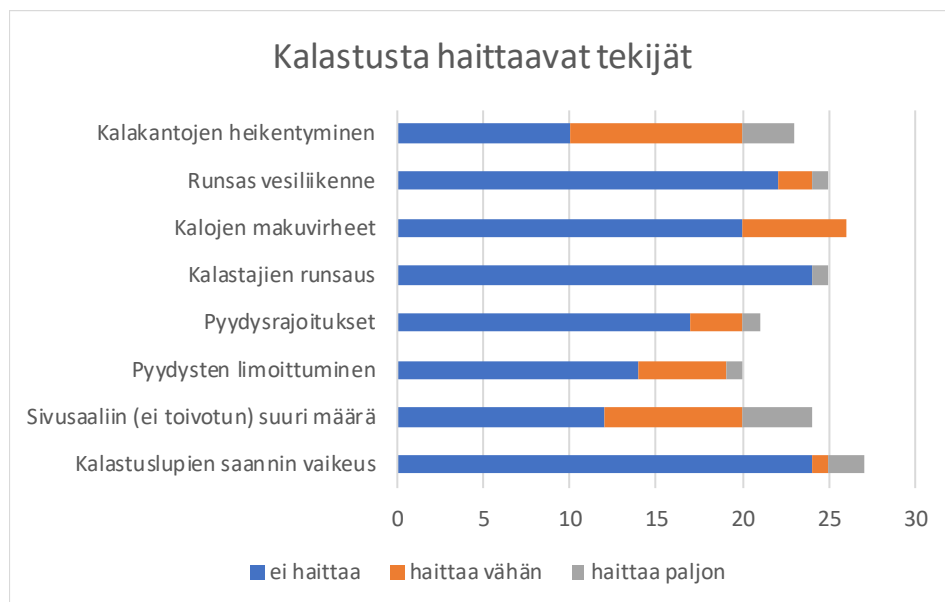


4.4.7 Kalastusta haittaavat tekijät

Mouhijärven kalastajat kokivat kalastusolosuhteet melko hyväksi eikä paljon kalastusta haittaavia tekijöitä ollut kovinkaan runsaasti. Eniten haittaa koettiin aiheuttavan ei toivotun saaliin suuri määrä, kalakantojen heikkeneminen ja kalojen makuvirheet. Vapaa sana kohdassa kalastusta haittaaviksi tekijöiksi listattiin oma ikä, pyydysten huono merkkäus, ajanpuute ja suuret pinnan vaihtelut. Kuvassa 4 on esitelty kalastusta haittaavien tekijöiden arviointi.

Tuloksista näkee, että kalastuslupat koetaan helpoksi hankkia, järvellä on tilaa kalastaa eikä vesiliikenne häiritse kalastusta.

Kuva 4: Kalastusta haittaavien tekijöiden arviointi Mouhijärvellä



4.4.8 Kalastuksenvalvonta, verkkokalastuskielto ja lupien hankkiminen

Vastaajista neljännes oli jossain viimeisen kahden vuoden aikana kohdannut kalastuksenvalvojan. Kahdelta kalastajilta lupia oli kysytty neljä kertaa viimeisen kahden vuoden aikana. Vastaajat olivat tavanneet valvojan noin 18 kertaa viimeisen kahden vuoden aikana. Todennäköisyys kohdata valvoja on siis alle 0,5%.

Mouhijärven verkkokalastuskiellosta oltiin hyvin tietoisia. Vastaajista 28 kappaletta sanoi tietävänsä kiellon, neljä kalastaa ei ollut kiellosta kuullut. Siitä huolimatta 30 vastaajaa kertoi noudattavansa kieltoa.

Vastaajista yli puolet hankki lupansa verkkokaupasta, 23% osti luvan puheenjohtajalta ja 21% maksoi suoraan joko osakaskunnan tai kalastusalueen tilille. Tässä vaikuttanee se, että kysely lähetettiin kaikille verkkokaupasta luvan ostaneille eikä vähittäismyyntipaikoista ostaneille lainkaan.

5 Arvio Mouhijärven kokonaissaaliista

5.1 Arvio kalastajamääristä ja perusteista

Kyselyyn vastanneiden kalastajien lukumäärä oli yhteensä 51 kalastajaa. Arvioitaessa Mouhijärven kokonaiscalastajamäärää ja sitä kautta kokonaissaalista, liittyy siihen hyvin paljon arvioita ja epävarmuustekijöitä. Laskennallisesti Mouhijärven alueelle olisi voinut ostaa kalastusluvan noin 150 kalastajaa. Näistä arvioita ovat käteismyyntipisteiden tulot (lupakuitteja ei ole toimitettu kalastusalueelle, vaan kalastajamäärä on arvioitu tilille maksetusta kokonaissummasta ja siitä, kuinka paljon keskimäärin kalastajat ostivat pyydysyksiköitä alueelle. Myös Eskolan-Tervämäen osakaskunnan kalastajamäärä on arvio suhteutettuna pinta-alan mukaan Vesunnin osakaskunnan kalastajamäärää. Tämän lisäksi arviosta puuttuu kokonaan yleiskalastusoikeuksin kalastavat. Karkea arvio on, että Mouhijärvellä voisi kalastaa noin 150 kalastajaa (0,22 kalastajaa/ha). Taulukossa 5 on esitelty kokonaiscalastajamäärän perusteena olevia kalastajamääriä eri luvanmyyntipisteittäin. Näiden lukujen perusteella saadaan laajennuskertoimeksi 2,94118 kun arvioidaan Mouhijärven kokonaissaalista.

Maksutapa	kpl	
tilille maksaneita kalastajia:	19	
tilille maksaneita uistelijoita:	12	
Vesunnin osakaskunta	25	
Eskolan-Tervämäen osakaskunta	15	arvio
uistelulupia verkkokauppa	26	
pyydysyksiköitä verkkokauppa, kalastajia	25	
käteismyynti	20	arvio
	142	

Taulukko 5: Arvio Mouhijärven kokonaiscalastajamäärästä eri luvanmyyntipisteittäin vuonna 2017.

5.2 Arvio kokonaissaaliista

Edellisiin arvioihin perustuen arvioitiin Mouhijärven kokonaissaalista laajentamalla kyselyn tulokset koskemaan koko Mouhijärven kalastajakuntaa. Taulukossa 6 on esitelty arvio kokonaissaaliista ja saalis lajeittain kg/ha. Näiden arvioiden perusteella Mouhijärven kalasaalis on noin 3500 kg/vuosi ja 5,2 kg/ha.

Saalis kg	Kyselyyn vastanneiden saalis yht. (kg):	Arvioitu kokonaissaalis (kg)		kg/ha
hauki	375,6	1105	31 %	1,6
siika	0,5	1	0 %	0,0
muikku	35,5	104	3 %	0,2
kirjolohi	0	0	0 %	0,0
lahna	68,96	203	6 %	0,3
sulkava	0	0	0 %	0,0
särki	38,4	113	3 %	0,2
muut särkikalat	14	41	1 %	0,1
kuore	0	0	0 %	0,0
made	10,8	32	1 %	0,0
ahven	124	365	10 %	0,5
kuha	548,4	1613	45 %	2,3
yhteensä	1216,16	3577		5,2

Taulukko 6: Arvio Mouhijärven kokonaissaaliista tiedustelukautena 1.5.2017-30.4.2018.

6 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Tulosten perusteella Mouhijärvellä kalastetaan monipuolisesti ja pyynti kohdistuu eri kalalajeihin. Kuha on selvästi järven ykköskala, hauen ja ahvenen ollessa toisella sijalla. Myös eri särkikalaja, etenkin lahnaa, pyydetään ja sitä tavoitellaan. Mouhijärveä voidaan pitää hyvänä kuha- ja haukijärvenä. Kuha ja hauki muodostavat kokonaissaaliista noin 75%.

Kalastajien ikärakenne noudattelee samaa kuin muuallakin Suomessa. Nuoria on mukana muutamia, mutta 65 vuotta täyttäneitä on enemmän kuin alle 18 vuotiaita kalastajia. Tämä voi johtua myös kyselyn kohdentamisesta. Moni alle 18-vuotias kalastaa ilmaisella

yleiskalastusoikeudella, eikä hänen ole tarvetta ostaa muita lupia, jos esimerkiksi vanhemmilla on uistelulupa. Verkkokalastusta oli tiedusteluaikana vielä vähän enemmän kuin uistelua. Valtakunnallisissa tutkimuksissa on käynyt esille, että verkkokalastus vähenee koko ajan ja uistelu on melkein samalla tasolla harrastajamäärissä. Kalastuksen on kaiken kaikkiaan todettu vähenevän, mutta etenkin seisovilla pyydyksillä tapahtuva kalastus on laskusuunnassa niin kalastajamäärissä kuin kalastuspäivissä. (Suomen kalastuslehti 7/2018, Anssi Vainikka).

Lajikohtaiset saalismäärät osoittavat, että järvestä saadaan hyvin saalista. Kuhan ja hauen yksikkösaaliit ovat hiukan alle Pirkanmaan ykköskuhanjärven Kulo-Rautaveden alapuolella, mutta ovat silti hyvällä tasolla. Kuhaistutuksia ei ehkä ole syytä jatkaa kannan vahvistamiseksi. Siikakanta näyttää tulosten valossa heikolta ja jatkossa siikaistutuksia voisi tehostaa ja tehdä muutamana vuotena selkeästi ison istutuksen ja seurata, antaako se näkyvää tulosta. Sopiva istutusmäärä voisi olla 10 kpl/ha eli noin 7000 kpl kesänvanhoja poikasia. Siika tulee pyyntikokoiseksi noin 4-5-vuotiaana. Istutusten jälkeen tulee siikaan kohdistaa pyyntiä sille sopiville ohutlankaisilla (0.12-0.15) herkillä verkoilla. Parhaiten siikat tavoittaa kesällä kerrostuneisuuden aikaan syvänteen pohjan lähetyviltä tai syksyllä kuturannoilta veden viilennettyä ja siian hakeutuessa mahdollisille kutupaikoille.

Myös muikkua oli pyydetty ja saatu saaliiksi. Yksikkösaalis on 157 g/pyvrk (muikkuverkoilla), mitä voidaan pitää kohtalaisena saaliina.

Särkikalojen osuus kokonaissaaliista on noin 10%, mikä on kohtalaisen alhainen. Tämä voi johtua myös siitä, että pyynti kohdistuu vahvasti kuhaan ja haukeen, eikä tällöin saada särkikaloja sivusaaliina.

Arvioidessaan kalakantoja ja niissä tapahtuneita muutoksia kalastajat eivät tuntuneen olevan kovin huolissaan kalakantojen tilasta. Jonkin verran vapaa sana kohdassa huolehdittiin kuhayksilöiden pienuudesta ja siitä onkin käynnissä oma selvityksensä. Myös kuhan perimää Mouhijärvellä selvitetään ja pyritään kartoittamaan, mikä on syynä Mouhijärven kuhan huonoon kasvunopeuteen. Vaikka Mouhijärvessä on kuhalle sopivaa ravintokalaa, on tärkeää, että ravinto ja saalistaja ovat samaan aikaan samassa paikassa. Monesti saattaa käydä niin, että kuhat ovat eri syvyysvyöhykkeellä tai järven alueella kuin silloin kuhalle sopivankokoinen saaliskala on. Muissa yhteyksissä Mouhijärven säännöstely ja vedenkorkeuden vaihtelut on koettu hyvin negatiivisena asiana. Pirkanmaan ely-keskus on huomionoinut asian ja sen suhteen ollaan kuulta asukkaita ja koko Kauvatsan reitin tilanne mm. vedenlaadun suhteen pyritään parantamaan.

Järven kalastuksen kehittämisen kannalta olisi tärkeää saada muodostettua järvelle yhtenäinen lupa-alue tai vähintään saada eri tahojen myymille luvulle yhtenäiset

kalastusmääräykset. Myös ristiin kalastuksen sallimista tulisi harkita. Tämä tarkoittaa sitä, että ostamalla yhden osakaskunnan luvan, saisi sillä kalastaa koko järven alueella. Koko järven kattava uistelulupa on erittäin hyvä asia ja se otettiin tyytyväisyydellä vastaan. Tämän hetkinen monimutkainen lupajärjestelmä on hankala ja lisäksi se vaikeuttaa kalastuksenvalvontaa.

Koska verkkokalastus näyttää vähenevän koko ajan, tulisi kesän verkkokalastuksen kieltämistä harkita uudestaan. Jos halutaan turvata kuhan lisääntyminen, voisivat paikalliset ja ajalliset rauhoitukset olla järkevämpiä ja tehokkaampia kuin verkkokalastuskielto. Kuhaa pyydetään myös erittäin tehokkaasti mm. jigaamaalla, jota ei ole järvellä kielletty. Tämä kalastusmuoto on sallittu lunastamalla pelkästään valtion kalastonhoitomaksu, eikä sitä voida kieltää pelkästään osakaskuntien tai kalastus/kalatalousalueen päätöksellä, vaan se vaatii ely-keskuksen päätöksen asiasta.

Mouhijärvellä on iso merkitys lähikalastuspaikkana. Siksi on erityisen tärkeää huolehtia, että sen kalakannat ovat hyväkuntoisia, kalastajat pääsevät sujuvasti järvelle ja että luvat ovat helposti saatavilla ja kalastusmääräykset yksiselitteiset ja yhtenevät koko järven alueella. Jatkossa uuden kalatalousalueen tulee edistää myös tämän järven lupa-asioiden kehittämistä ja vastaavasti paikallisten toimijoiden tulee olla aktiivisesti mukana muistuttamassa, että myös pienvesien asioista huolehditaan kalataloushallinnon eri portaissa.

KIRJALLISUUSVIITTEET

Kivinen, S. 2017. Kulo-Rautaveden kalataloudellinen tarkkailu vuonna 2016. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry. Julkaisunro 782. 38s +liitteet.

Vainikka, A. 2018. Minne menet vapaa-ajankalastus? Suomen kalastuslehti 7/2018.

LIITE 1: Kalastusmääräykset Suodenniemen kalastusalueen alueella vuonna 2018:

Viehekalastus:

- **Suodenniemen uistinlupa** (lupa-alue: Kirkkojärvi, Kourajärvi, Koivuniemenjärvi ja osakaskuntien pienvedet, poislukien Paisjärvi) 15 €/vuosi, 5 €/kk, alle 18-v. -50%, vaparajoitus neljä vapaa/lupa, veneessä enintään neljä vapaa.
- **Suomun uistinluvalla** kalastus vain Kaiturissa ja Huutijärvellä, hinnat: 65 €/vuosi, 25 €/viikko 10 €/vrk. Alle 12 –vuotiaat -50%.
- Kiikoiskosken ja Putajankosken alueille luvanmyynti lopetettu. Todetaan, että alueella on kalastus sallittu jokamiehen oikeuksin sekä valtion kalastuksenhoitomaksulla tapahtuvalla yhdellä vavalla. Padon alla kalastus on kielletty 100 m:n alueella.
- **Mouhijärven uistelulupa** 2018: lupa on henkilökohtainen, enintään 4 vapaa/kalastaja/lupa, 1 lupa/kalastaja, lisälupia ostamalla ei voi kasvattaa luvallisten lupien määrää, luvan hinta 25 €/vuosi, 10 € viikko.
- Pilkkikilpailu luvan hinta 0,35 €/kilpailija (paikkakunnan omista kilpailuista ei peritä maksua);

Seisovat pyydykset:

Lupa-alue: Kirkkojärvi, Kourajärvi, Koivuniemenjärvi ja Mouhijärven länsipää sekä näiden osakaskuntien pienvedet pois lukien Paisjärvi:

- Osakaskuntien yhtenäislupahinnat 4 €/yksikkö, enintään 4 yksikköä:
 - o verkkoon 1 yksikkö,
 - o katiska 0,5 yksikköä,
 - o koukkupydydys 5 koukkua 1 yksikkö,
 - o rysä alle 1,5 m korkea 1 yksikkö
 - o pitkäsiima 25 koukkua 1 yksikkö.
 - o rapumerta 0,5 yksikköä
- ravustus on sallittua enintään 8 merralla.
- Kiikois- ja Mouhijärvellä verkkorajoitus 2 verkkoa, muualla 4 verkkoa. Kiikoisjärven lupien myynnistä vastaa Kiikoisjärven osakaskunta oman vesialueensa osalta. Luvat myynnissä www.kalapassi.fi
- Vuonna 2018 on verkkokalastus kielletty 15.5.-30.6. Suodenniemen Kirkkojärvessä, Kourajärvessä, Koivuniemenjärvellä ja koko Mouhijärven alueella sekä Kiikoisjärvellä.
- Verkon silmäkokosuositus on Kiikoisjärvellä 55 mm, muualla 50 mm
- Luvat myynnissä myös www.kalapassi.fi verkkokaupassa

SUODENNIEMEN PYYDYSLUPA-ALUE JA MUUT LUPA-ALUEET

